

Djurskyddsmyndighetens föreskrifter om avelsarbete;

**DFS 2004:22
Saknr L 115**
Utkom från trycket
den 10 december
2004.

beslutade den 9 november 2004.

Djurskyddsmyndigheten föreskriver¹, med stöd av 29 och 60 §§ djurskydds-
förordningen (1988:539), följande:

Inledning

1 § Dessa föreskrifter ska tillämpas vid avelsarbete med nötkreatur, svin,
hästar, får och getter.

Definitioner

2 § I dessa föreskrifter förstås med

avelsarbete: avelsvärdering avseende egenskaper som ingår i avelsmålet
för en population samt selektion av avelsdjur i berörd population,

avelsdjur: djur som är eller har varit föremål för avelsvärdering eller regi-
strering för avelsvärdering i annat land inom Europeiska unionen (EU) eller i
enlighet med Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1994:83) om nöt-
kreatur som används till avel, Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS
1994:79) om svin som används till avel, Statens jordbruksverks föreskrifter
(SJVFS 1994:82) om hästdjur som används till avel och om identifiering av
hästdjur, eller Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1994:87) om får och
getter som används till avel, samt

avelsvärdering: beräkningar enligt dokumenterade och vetenskapligt er-
kända metoder i syfte att uppskatta ett djurs nedärvningsförmåga.

Allmänna bestämmelser

3 § Nötkreatur, svin, hästar, får och getter, som visat sig nedärva letalanlag,
defekter eller andra egenskaper som medför lidande för avkomman eller nega-
tivt påverkar avkommans naturliga beteende eller som med stor sannolikhet
nedärver sådana anlag, defekter eller egenskaper, får inte användas för repro-

¹ Anmälan till kommissionen har gjorts enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 98/34/EG av den 22 juni 1998 om ett informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter (EGT L 204, 21.7.1998, s 37, Celex 31998L0034), ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 98/48/EG (EGT L 217, 5.8.1998, s. 18, Celex 31998L0048).

duktion. En förteckning över sådana letalanlag, defekter och ärftliga egenskaper finns i bilagan till dessa föreskrifter. Förbudet gäller dock även andra ärftliga egenskaper än de i bilagan upptagna om de medför lidande eller onaturligt beteende hos avkomman.

Nötkreatur, hästar, svin, får och getter får inte heller användas för reproduktion om det visat sig att djuret med stor sannolikhet nedärver disposition för hög frekvens konstaterade sjukdomsfall, förlossningssvårigheter eller dödlighet hos avkomma i samband med födsel.

Ett avelsdjur som genom sin härstamning eller genom sina egna egenskaper kan förmodas vara bärare av ärftliga anlag eller defekter som anges i första och andra styckena, och för vilka frihet kan bevisas med tester, får användas i avelsarbete under förutsättning att sådana tester med frikännande resultat har genomförts.

4 § Uppgifter från semin- och kontrollregister samt diagnos- och behandlingsuppgifter från djurkliniker och veterinära fältdata ska göras tillgängliga för avelsvärdering av ovannämnda egenskaper för av Jordbruksverket godkänd avelsorganisation. Uppgifterna får vara avidentifierade.

Avelsarbete och distribution av avelsmaterial ska utföras så att rasens genomsnitt för de egenskaper som anges i 3 § första och andra styckena inte genetiskt försämras.

En tjur, galt, bagge, bock eller hingst som används för betäckning eller spermasamling ska ha normalt utvecklade könsorgan samt sådana kropps- och fortplantningsfunktioner som är normala för arten och främjar ett naturligt beteende.

5 § Renrasiga avelsdjur av nötkreatur, svin, får och getter samt hybridavelsvin, som godkänts för avel efter prövning som utförts enligt gemenskapsbestämmelser i annat land inom EU, ska anses som godkända för detta ändamål också i Sverige.

Semintjurar

6 § En semintjur, som inte omfattas av 5 §, ska avelsvärderas med avseende på följande egenskaper:

1. Kalvningssvårigheter och dödlighet i samband med födsel. Värden avseende dessa egenskaper får vara bestämda var för sig eller sammanvägda och ska föreligga för nedärvning både som far och morfar.

2. Mastitresistens eller cellhaltsnivå i mjölken. Värden avseende dessa egenskaper får vara bestämda var för sig eller sammanvägda.

3. Frihet från missbildningar och letalanlag.

Avelsvärderingen ska utföras av en organisation som har godkänts av Jordbruksverket i enlighet med Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1994:83) om nötkreatur som används till avel. Avelsvärderingen får även vara utförd i annat land.

Resultatet av avelsvärdering för de ovannämnda egenskaperna ska publiceras av den avelsorganisation som utfört denna eller, i det fall den utförts i annat land, av spermans distributör så att resultatet blir känt inom branschen.

7 § En avelsvärderad semintjur, som inte omfattas av 5 §, får ej användas i avel om den för någon egenskap som anges i 3 § andra stycket visat sig ha klart negativ nedärvning jämfört med rasens medeltal. Sådan negativ avvikelse ska anses föreligga om avelsvärdet avviker mer än två standardavvikelser från rasens medelavelsvärde. Om avelsvärde ej föreligger ska fenotypvärde utnyttjas med samma krav på nivå som för avelsvärde.

En semintjur som har avelsvärderats med avseende på kalvningssvårigheter eller dödlighet i samband med födsel får ej användas till kvigor om tjurens avelsvärde för dessa egenskaper vad avser nedärvning som far är sämre än rasens medeltal.

Bestämmelserna i andra stycket gäller inte för semintjurar av raser som beträffande ovannämnda egenskaper är dokumenterat bättre än det nationella medeltalet för samtliga raser med avseende på dessa egenskaper.

Hingstar

8 § Vid besiktning av hingstar för individprovning, enligt Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1994:82) om hästdjur som används till avel och om identifiering av hästdjur, ska defekter från djurskyddssynpunkt och som kan vara av betydelse för avelsarbetet bedömas och registreras i bedömningsprotokollet. Dessa registreringar ska tillsammans med uppgifter som avses i 4 § ligga till grund för avkommeprövningen. När resultat från avkommeprövning av en hingst som även individbedömts för egenskapen ifråga föreligger, ska resultatet från avkommeprövningen gälla som bedömningsgrund.

Allvarliga fel som försämrar en hingsts användbarhet som avelsdjur ska framgå av det avelsvärderingsbevis som ska utfärdas i enlighet med de i första stycket nämnda föreskrifterna.

Övrigt

9 § Om det finns särskilda skäl kan Djurskyddsmyndigheten medge undantag från bestämmelserna i dessa föreskrifter.

Ikraftträdandebestämmelser

Denna författning träder i kraft den 1 januari 2005, då Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1999:106) om djurskyddskrav vid avelsarbete ska upphöra att gälla.

MATZ HAMMARSTRÖM

Anders Gustafsson

De letalanlag, defekter och övriga anlag med ärftlig bakgrund som avses i 3 § första stycket anges nedan för respektive djurslag (indelning enligt Leipold).

Nötkreatur

Organ/organsystem	Missbildning/anlag
Enkla isolerade defekter	
Skalle	Gomspalt (Palatoschisis) Förkortad underkäke (Brachygnati)
Extremiteter	Sammanvuxna klövar (Syndactyli, mule-foot) Krokstelbenthet Amputerad kalv (Acroteriasis congenita)
Systematiska defekter	Bulldogskalv (Achondroplasia) Dvärgväxt (Nanismus); "Minikalv"
Muskler	Muskelhypertrofi
Centralt nervsystem	
Hjärna	Underutvecklad hjärna (Cerebral hypoplasi) Vattusot (Hydrocephalus)
Lillhjärna och hjärn- stam	Underutvecklad lillhjärna (Cerebellär hypoplasi)
Ryggmärg	Neurodysplasia congenita
Spastiska och para- lytiska defekter	"Lamme kalve"/"Liggekalve" (Recumbent calf syndrome) Weaver (Spinal atrofi)
Hud	Hårlöshet (Alopecia) Ofullständig hudutveckling (Epitheliogenesis imperfecta) Dålig hårrem (Hypotrichosis) Fiskhud (Ichtyosis congenita) Vattusot (Hydrops congenita)
Cirkulationsorgan och blod	Hjärtinsufficiens (myokardfibros) Bovin faktor XI – brist

Digestionsorgan	Tunntarmsförträngning (Atresia ilei) Sluten ändtarm (Atresia ani)
Immunbrist	Bovine Leucocyte Adhesion Deficiency (BLAD)
Andra metaboliska defekter	Deficiency of Uridine-5-MonoPhosghate Synthase (DUMPS)
Könsorgan	RectoVaginal Constriction (RVC) Underutvecklade könsorgan (Hypoplasi) Kryptorkism
Kromosomförändringar	1/29-translokation
<i>Svin</i>	
Organ/organsystem	Missbildning/anlag
Könsorgan	Kryptorkism Pungbräck (Hernia inguinalis) Tvekönthet (Hermafrodism)
Digestionsorgan	Sluten ändtarm (Atresia ani)
Övriga defekter	Halothan-anlag
<i>Får</i>	
Organ/organsystem	Missbildning/anlag
Enkla isolerade defekter	
Skalle	Markerat bettfel (över- eller underbett)
Digestionsorgan	Sluten ändtarm (Atresia ani)
Könsorgan	Kryptorkism Pungbräck (Hernia inguinalis) Tvekönthet (Hermafroditism)

Häst

Organ/organsystem

Missbildning/anlag

Enkla isolerade defekter

Skalle

Allvarliga bettfel (över- eller underbett)

Rörelseapparaten

Allvarliga problem i skelett, leder, muskler och hovar

Centralt nervsystem

Lillhjärna

Cerebellär hypoplasi

Hud

Helalbinism

Man- och svansskorv med kroniskt förlopp

Könsorgan

Kryptorkism

Testiklar med kraftiga skillnader i storlek och konsistens

Pungbråck (Hernia inguinalis)

Luftvägar

Struppipning (Hemiplegia laryngis)